

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نپاشد تن من مباد همه سر به سر تن به کشتن دهیم
بدین بوم و بر زنده یک تن مباد از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

بشیر یآوری
۲۵ اپریل ۲۰۲۰

ویروس کرونا نقاب از چهره نکبت سرمایه داری می کشد

دوماه از انتشار ویروس کرونا در چین گذشته است. نام اصلی این ویروس کووید 19 است. در 29 (جنوری) 2020 در شهر ووهان چین از یک بازار غذائی حیوانات وحشی، به انسان انتقال کرده و به شهرهای دیگری چین و در جهان انتشار یافته است. تا حالا بیش از یک میلیون انسان را مبتلا کرده و سبب مرگ بیش از پنجاه هزار انسان شده است. این ویروس از شهر قم به سراسر ایران و از طریق مهاجران افغانستان که آنها به دلیل بی توجهی دولت ایران، هر روز به کشور بر می گشتند و این روند ادامه دارد، به افغانستان رسیده است. نخستین بیمار مبتلا به این ویروس در ولایت هرات تثبیت شد. این ولایت بیشترین آمار مبتلا به این ویروس را دارد. به دلیل نبود امکانات پیشرفته پزشکی، آمار دقیق از مبتلایان این ویروس در افغانستان قابل تشخیص نیست. وزارت صحت عامه می گوید؛ تا حالا بیش از 335 نفر به این ویروس مبتلا شده اند و 7 نفر را قربانی گرفته است. محدودیتهای رفت آمد و قرنطینه در هرات، کابل، ننگرهار و قندهار وضع شده است. سازمان بهداشت جهانی هشدار می دهد که اگر تدابیر جلوگیری از این ویرس نادیده گرفته شود، افغانستان به یک فاجعه انسانی رو به رو خواهد شد.

از زمانی که ویروس کرونا به افغانستان رسیده، بهای مواد خوراکی چندین برابر افزایش یافته است. این در حالی است که بیش از شصت درصد جمعیت افغانستان زیر خط فقر قرار دارد. آمار مبتلایان و قربانیان این ویروس در افغانستان و جهان رو به گسترش است. تمدن سرمایه داری از مقابله با این مشکل و پیامدهای اقتصادی و اجتماعی آن درمانده است.

راب والاس زیست شناس تکاملی، نویسنده کتاب "مزرعه های بزرگ آنفولانزای بزرگ تولید می کند" و مشاور سازمان غذا و کشاورزی و مراکز پیشگیری از بیماریها در این سازمان است. به این باور است که کشاورزی صنعتی و فرآورده های غذایی صنعتی، در پیدایش بیماریها نقش دارد. کشاورزی صنعتی عوامل بیماریزای ناشناخته را در دامها و جوامع انسانی انتشار می دهد. درجه ایمنی غذاهای صنعتی کمتر از غذاها و محصولات طبیعی است. (والاس و انصاری) 1399 این دریافت می رساند که دخالت ناشیانه سرمایه داری در طبیعت، از بین بردن حیات وحش، جنگلات و آلودگی محیط زیست، از کارکردهای نظام سرمایه داری است. این نظام، نقش زمینه ساز و اصلی را در پیدایش بیماریهای همه گیر می تواند داشته باشد.

پرسی که این روزها ذهن همه را مشغول کرده، این است که اگر ویروس کرونا اینگونه انتشار یابد، جان میلیونها انسان را خواهد گرفت و انسانها را در تجرید و قرنطین بیشتر خواهد برد. سبب بیکاری، تعطیل فعالیتهای اقتصادی و اجتماعی بیشتری خواهد شد و در پایان این اپیدمی، جهان چگونه خواهد بود؟

شاید یک پاسخ این باشد؛ این بار نخستین نیست که یک بیماری عالمگیر شده است. پیش از این، طاعون، وبا و آنفولانزا، چنین بوده است. انسانها با این بیماریها مقابله کرده، دارو و درمانی را به وجود آورده اند، بر ویروس کرونا نیز غالب خواهند شد.

در توانائی انسان تردیدی نیست. می تواند با به کار انداختن توانائی و تجربه خود، درمان و راه حلی را برای ویروس کرونا نیز پیدا کند. تغییری در توانائی و نظام زندگی انسانها به وجود بیاید که آسیب پذیری انسانها در برابر کرونا کاهش پیدا کند یا چاره درمان این بیماری را خلق کند.

آیزاک چانتز، کارشناس پزشکی و استاد، در دانشگاه ایل، نویسنده کتاب "اپیدمیها و جامعه: از طاعون سیاه تا امروز" می گوید؛ انتشار بیماریهای همه گیر روابط فردی، سیاستگذارها و آثار هنری را تغییر می دهد. ساختارهای اجتماعی می تواند سبب انتشار بیماریهای همه گیر شوند. بیماریهای عالمگیر رویدادهای تصادفی نیستند که بوالهوسانه و بی هشدار جوامع را رنجور کنند. به عکس، هر جامعه ای آسیب پذیریهایی خاص خود را به بار می آورد. "مطالعه اپیدمیها مطالعه ساختار یک جامعه، فهم الگوی معیشت و الویتهای سیاسی آن جامعه است." فرانک خیرنگار "نیویورکر" پس از انتشار ویروس کرونا با آیزاک چانتز صحبت کرده است. گزیده این صحبت با ترجمه شیرین کریمی، در وبسایت نقد اقتصاد سیاسی منتشر شده است.

آیزاک چانتز، نکات مهم و نادری را در این مصاحبه بیان کرده، از جمله می گوید: "اپیدمیها رابطه ما با محیط را بازتاب می دهد، محیط مصنوعی را که ما خلق می کنیم.

محیط طبیعی نسبت به آن واکنش نشان می دهد. اپیدمیها روابط اخلاقی ما را نسبت به یک دیگر و در مقام انسان، نشان می دهد و امروز ما نظاره گر آن هستیم."

به باور او، اپیدمیها می توانند مسایل عمیقتر فلسفی را شکل بدهند، تأثیر عمیق بر اقتصاد دارند و می توانند انسانها را به اندیشیدن بیشتر وادار کنند. طاعون نیمی از جمعیت جهان را نابود کرده بود و تأثیری بر انقلاب صنعتی و نظام ارباب رعیتی داشته است. او در این مصاحبه می گوید؛ اپیدمیها در تعبیر و شکلهای تاریخ نقش داشته اند. توصیه می کند که

باید ما به عنوان انسان با هم کار کنیم و اگر به این چنین کاری آماده نباشیم و نیندیشیم، برای مقابله با مشکلات ویرانگر، آماده نشده ایم (استون و شیرین) 1399. گردش ویروس کرونا در اکثریت کشورهای جهان، از صنعتی و امپریالیستی گرفته تا کشورهای پیرامونی و عقب مانده، رو به گسترش است. تلفات انسانی آن با گذشت هر روز بیشتر می شود. پیامد آن در هر جامعه‌ای سبب کندی یا بازماندن... چرخش فعالیتهای اقتصادی و اجتماعی شده است. قدرتهای بزرگ سرمایه داری و امپریالیستی مانند ایالات متحده آمریکا، انگلستان و کشورهای اروپایی، استرالیا و دومین قدرت بزرگ اقتصادی "چین"، درگیر کرونا است.

انتشار این ویروس در جهان، تأثیری بزرگی را بر اقتصاد کلی، می تواند وارد کند و تمامی طبقات اجتماعی را نگران کند.

هرجائی که این ویروس راه باز کرده، همه را در قرنطین برده است. چرخش تولید و تأمین نیازها و مصارف را به شدت کاهش داده و نتیجه این وضعیت، بدون تردید بحران اقتصادی بزرگ خواهد بود. دیوید هاروی، منتقد اقتصاد سرمایه داری به این باور است که بحران اقتصادی و اجتماعی که ویروس کرونا به وجود آورده/می آورد، نظام سرمایه داری در برابر آن، ناتوان است. ضربه سختی را به اقتصاد جهانی وارد خواهد کرد و سبب انسداد و اخلاص در گردش سرمایه شده و به ارزش زدائی بیشتر می انجامد، سبب کندی و قطع فروش کالاها و فعالیتهای اقتصادی شده است. (دیوید هاروی و شکورزاده) 1399 با توجه به این هشدار و این واقعیتهای که کارشناسان مطرح می کنند. منابع تولیدی در نظام سرمایه داری در انحصار قدرتهای بزرگ و سرمایه داران داخلی است.

شالوده نظام سرمایه داری را مالکیت خصوصی تشکیل می دهد. بهای مواد غذایی افزایش می یابد. در کشورهای بزرگ سرمایه داری و به ویژه در کشورهای وابسته، بدیلی برای مقابله با پیامدهای این وضعیت جود ندارد. قدرتهای بزرگ سرمایه داری در جهان و در سطح کشورها، نمی توانند مواد خوراکی، بهداشتی را رایگان یا با نرخ مناسب توزیع کنند. تاهنوز واکسین ضد کووید 19 هم ساخته نشده است.

این واقعیتهای، ثابت می کند که جهان پس از کرونا بسیار متفاوت خواهد بود. بیشتر از هر زمانی دیگر ناکارگی نظام سرمایه داری و عدم پاسخ گوئی آن را برای زندگی و امنیت انسانی بیشتر از پیش رو خواهد کرد. به ویژه که بیشترین پیامد مرگبار و آسیب ویروس کرونا، از این زاویه کلید می خورد که انتشار آن در جامعه و در جاهائی پر جمعیت و فقیر، پر شتاب است.

انسان ها نیاز به رسیدگی و مراقبت بهداشتی و خوراکی دارند؛ اما نظام سرمایه داری در تمامی جوامعی که حاکم است، هیچ سازوکاری اجتماعی برای بر آوردن این نیازها ندارد. این نظام در ذات خود انحصار طلب و ضد توزیع منابع اجتماعی و زیستی است.

پانوشت:

- 1 - آیزاک؛ چانتر، استون، ام فرانک، و کریمی شیرین. چگونه بیماریهای عالم گیر تاریخ را تغییر می دهد،
- 2 - نقد اقتصاد سیاسی 1399.
- 2 - دیوید هاروی و پریسا شکورزاده. سیاست ضد سرمایه داری در زمانه کرونا،
- 3 - نقد اقتصاد سیاسی. 1399
- 3 - والاس راب و شادی انصاری. "سرمایه داری آتشفشان بیماری است، 8-7- نقدا اقتصاد سیاسی __. 1399.

ارسالی: نشریه اعتراض